«Ἐγώ εἰμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή»
(Ἰωάν. ιδ΄ 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
πνεῦμά ἐστι
καὶ ζωή ἐστι»
(Ἰωάν. ς΄ 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΖ΄. — Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Σεπτεμβρίου 1936 — Ἀριθ. 1253

ΜΕΤΑΠΙΠΤΕΙ ΑΠΟ ΑΡΕΤΗΣ ΕΙΣ ΚΑΚΙΑΝ

Ἡ ὡραιοτέρα φυσιογνωμία καὶ τὸ γλυκύτερον πρόσωπον μὲ ἐλαφρὰν τῶν γραμμῶν του μετατόπισιν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ ὑπερβολικὰ ἄσχημον καὶ ἀποκρουστικόν. Ὀλίγον ἐὰν σύρῃς πρὸς τὰ ἐπάνω τὴν μύτην, ἢ ἐὰν ἐκ κτυπήματος ἢ ἕνεκα πόνου τινὸς συμβῇ κάποιο πρίσιμον εἰς τὰ χείλη ἢ τὴν παρειάν, παρευθὺς ἡ φυσιογνωμία γίνεται διαφορετικὴ καὶ ἀγνώριστος.

Κάτι παρόμοιον συμβαίνει, ἀναγνῶστά μου, καὶ μὲ οἱανδήποτε ἀρετήν. Τὰ χαρακτηριστικά της καὶ αἱ γραμμαί της εὔκολα δύνανται νὰ παραμορφωθοῦν. Μία ὑπερβολή, μία ἀμετρία, μία ἐλαφρὰ ἔλλειψις μεταβάλλει τὴν ἀρετὴν εἰς κακίαν. Καὶ τὸ ἰδίωμα αὐτὸ τῆς ψυχῆς, τὸ ὁποῖον, ἐὰν ἦτο μεμετρημένον, θὰ ἀπετέλει ἔκτακτον ἠθικὴν ὡραιότητα δι᾿ αὐτήν, ἐπειδὴ ὑπάρχει ἤδη μὲ κάποιαν ὑπερβολὴν ἢ καὶ βαθμὸν κατώτερον τοῦ πρέποντος, παρεμορφώθη καὶ μετετράπη ἀπὸ ἀρετῆς εἰς κακίαν, ἀπὸ προτερήματος εἰς ἐλάττωμα, ἀπὸ ἠθικοῦ στολισμοῦ εἰς πραγματικὴν ἀσχημίαν.

Σοῦ φαίνεται ἴσως περίεργον. Καὶ ὅμως εἶνε ἀληθές. Καὶ ἰδοὺ συγκεκριμένως μία περίπτωσις, τὴν ὁποίαν μᾶς ὑποδεικνύει ὁ Σολομῶν. «Ἔστιν αἰσχύνη ἐπάγουσα ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χάρις», λέγει ὁ σοφὸς καὶ θεόπνευσος βασιλεύς (Παροιμ. κς΄ 11).

Ὑπάρχει ἄλλος λαμπρότερος στολισμὸς διὰ μίαν παρθένον ἀπὸ τὴν συστολὴν καὶ τὸ ἐντροπαλὸν τοῦ ἤθους; Νὰ ἔχῃ συμμαζευμένα τὰ βλέμματά της, μετρημένον τὸν γέλωτά της, ὀλιγοστοὺς καὶ γεμάτους σκέψιν τοὺς λόγους της, σεμνὴν τὴν περιβολήν της, συνεσταλμένον τὸ σύνολόν της, τὴν ὅλην συμπεριφοράν της καὶ ἐμφάνισίν της προδίδουσαν, ὅτι δὲν εἶνε ἀναίσχυντος, ἀλλὰ αἰσθάνεται ἐντροπὴν ἀπέναντι τῶν ἀνδρῶν, τῶν νέων, τῶν πρεσβυτέρων γυναικῶν..... Ὑπάρχει ἄλλη εὐμορφιὰ καὶ χάρις ἑλκυστικωτέρα καὶ τιμιωτέρα ἀπὸ αὐτήν; Ἐὰν δὲν εἶσαι ἄφρων καὶ σαρκολάτρης, ἐὰν θέλγεσαι ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν ἀπὸ ὅ,τι πραγματικῶς εὐγενὲς καὶ ὑψηλόν, ἡ συνεσταλμένη καὶ ἐντροπαλὴ αὐτὴ ἐμφάνισις θὰ σοῦ ἐμπνεύσῃ τὸν σεβασμόν, ἔστω καὶ ἂν τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου τῆς κόρης ἢ τῆς γυναικὸς αὐτῆς εἶνε ἀποκρουστικὰ καὶ ἄσχημα. Ἡ ἄλλη, ἡ ὁποία εἶνε ξετσίπωτος καὶ δὲν γνωρίζει τί εἶνε ἡ ἐντροπή, ἠμπορεῖ νὰ ὑπεκκαίῃ τὴν φιληδονίαν σου, ἀλλ᾿ ἐὰν ἔμειναν μέσα σου ἔστω καὶ ἴχνη τινὰ ἀνθρωπίνης εὐπρεπείας, θὰ ἔλθῃ στιγμή, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ σοῦ κινήσῃ τὴν ἀηδίαν μὲ τοὺς πλατεῖς γέλωτάς της, μὲ τὸ ἐλεύθερον ἔνδυμά της, μὲ τοὺς σαχλοὺς λόγους της, μὲ τὴν ἀδιαντροπιὰν καὶ ἀναισχυντίαν της. Πραγματικῶς λοιπὸν εἰς τὴν πρώτην ἡ «αἰσχύνη», δηλαδὴ ἡ αἰδὼς καὶ ἡ ἐντροπή, ἀποτελεῖ «δόξαν καὶ χάριν».

Πρόσεξε ὅμως, ἀναγνῶστά μου. Ἡ συστολὴ καὶ ἐντροπὴ αὐτή, ποὺ δίδει τόσην χάριν εἰς τὴν ἐντροπαλὴν παρθένον, ἠμπορεῖ νὰ μεταβληθῇ εἰς αἰσχύνην «ἐπάγουσαν ἁμαρτίαν». Ἔχει ὅρια ἡ ἐντροπή. Καὶ ὅταν ἐξέρχεται ἀπὸ τὰ ὅρια αὐτά, γίνεται ἀμέσως κακία. Ἔχει ὅρια, ἔξω ἀπὸ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ μεταβάλλεται εἰς θάρρος ἀνυπόστολον, διότι ἄλλως θὰ ὁδηγήσῃ εἰς ἁμαρτίαν.

Ἀληθῶς· ὅταν ὁ ἀναίσχυντος ἐκεῖνος «δανδῆς» ἐπωφελούμενος τῆς συστολῆς τῆς ἐντροπαλῆς παρθένου ἐνθαρρύνεται εἰς τὸ νὰ ἐπιτεθῇ αὐθαδῶς διὰ νὰ συλήσῃ τὸν θησαυρὸν τῆς ἀθωότητός της, δὲν ἐννοεῖς, φίλε μου, ὅτι πᾶσα ἐκ κακῶς ἐννοουμένης συστολῆς ἀνοχὴ τῆς παρθένου ταύτης εἰς τὰς ἐπιθέσεις ἐκείνου, ἐντὸς ὀλίγου θὰ τὴν καταστρέψῃ; Ὢ! ναί. Εἰς μίαν τοιαύτην περίπτωσιν ἡ συνεσταλμένη παρθένος πρέπει νὰ παρουσιασθῇ τολμηρά. Ὄχι ἁπλῶς νὰ ἀνοίξῃ διάπλατον τὸ στόμα της κατὰ τοῦ αὐθάδους, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐγείρῃ τὴν χεῖρά της, ἐκδηλοῦσα ὁλόκληρον τὴν ἀγανάκτησίν της. Ἰδοὺ περίπτωσις, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφαρμόζεται πλήρως ὁ λόγος τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος: «ἔστιν αἰσχύνη ἐπάγουσα ἁμαρτίαν».

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

5. Ἡ μεταξὺ τῶν φυλῶν γονιμότης. Ἡ στενὴ αὐτὴ γειτνίασις τῶν διαφόρων φυλῶν, ἡ εἰς πλήρη ἑνότητα καταντῶσα, ἐπιβεβαιοῦται καὶ ὑπὸ τῆς γονιμότητος, ἥτις παρατηρεῖται μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἡ ὁποία ἐπιβεβαιοῖ, ὅτι αἱ φυλαὶ αὐται ἀποτελοῦσι ποικιλίας

ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους. Πράγματι ἐκ τῆς ἐπιμιξίας ἀτόμων ἀνηκόντων εἰς διαφόρους φυλὰς δὲν ἐπιτυγχάνεται ἁπλῶς γόνιμον ἀποτέλεσμα, ἀλλὰ συχνάκις δημιουργεῖται γενεὰ καὶ νέα ποικιλία ὡραιοτέρα, ἰσχυροτέρα καὶ γονιμωτέρα ἐκείνης, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκον οἱ γονεῖς. Οὕτω οἱ πληθυσμοὶ τοῦ Μεξικοῦ, τῶν Φιλιππίνων νήσων, τῆς Νικαράγουας, τῆς Παραγουάης, τῆς νέας Γρενάδης καὶ πλήθους ἄλλων χωρῶν ἀποτελοῦσιν ἀπογόνους τοιούτων ἑνώσεων καὶ συζεύξεων(1).

Κατὰ τὸν ΙΗ΄ αἰῶνα διὰ τῆς ἐπιμιξίας Ὁλλανδῶν καὶ Ὀττεντότων παρήχθη ἡ νέα φυλὴ τῶν Griquas, ἤδη δὲ μορφοῦται νέα τις φυλὴ ἐκ τῆς ἐπιμιξίας Αὐστραλῶν καὶ Εὐρωπαίων, καὶ ἑτέρα τις ἐν Νέᾳ Ζηλανδίᾳ ἐκ τῆς ἐπιμιξίας Ἄγγλων καὶ Maoris(2).

Περὶ δὲ τῶν ἀπογόνων, οἵτινες προέρχονται ἐκ τῆς ἐπιγαμίας μαύρων καὶ λευκῶν, ὁμολογεῖ αὐτὸς ὁ Burmeister, ὁ ἐπικροτῶν τὴν ἐξόντωσιν τῶν μαύρων καὶ θεωρῶν αὐτὴν ὡς ἔργον θείας δικαιοσύνης, ὅτι ἀναπαράγονται καὶ πληθύνονται καταπληκτικώτατα, διακρίνονται δὲ διὰ τὴν φυσικὴν των ὡραιότητα(3). Ἐπιβεβαιῶν τὴν παρατήρησιν ταύτην καὶ ὁ Waitz(4) προσθέτει, ὅτι οἱ ἀπόγονοι τῶν λευκῶν καὶ τῶν μαύρων διακρίνονται ἀκόμη καὶ ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει αὐτῶν καὶ διὰ τὰς ἰδιοφυΐας, δι᾽ ὧν εἶνε πεπροικισμένοι, καταλαμβάνουσι δὲ πάντοτε σπουδαίαν θέσιν ἐν τῇ νοτίῳ Ἀμερικῇ. Ἀνάλογοι παρατηρήσεις ἐπιβεβαιοῦσαι κυρίως τὴν ἐξαιρετικὴν γονιμότητα τῶν νόθων φυλῶν ἐγένοντο καὶ ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου Jouan εἰς τὴν Γροιλανδίαν, ὑπὸ τοῦ Hombron εἰς τὸ Περοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ Le Vaillant εἰς τὸ Ἀκρωτήριον, ἡ ἐπιμιξία ὅμως λευκῶν καὶ ἀφρικανῶν μαύρων δὲν φαίνεται τοσοῦτον εὐδοκιμοῦσα(5). Ἐξ ἑτέρου διεπιστώθη ἐθνολογικῶς, ὅτι πάντες οἱ λαοί, οἱ διακριθέντες ἐν τῇ ἱστορίᾳ διὰ τὸν πολιτισμόν των, ὑπῆρξαν λαοί, οἵτινες ἐδημιουργήθησαν μετὰ μακρὰν σειρὰν μίξεων πλείστων φυλῶν(6).

6. Αἱ φυλαὶ ἀποτελοῦσιν ἓν εἶδος. Ὀρθῶς διὰ τοῦτο ἐθεωρήθη, ὅτι τὸ ἀνθρώπινον γένος περιλαμβάνει «ἓν εἶδος ζωολογικόν»(7), καὶ διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν τὰς φράσεις αὐτοῦ τοῦ Burmeister «ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς ἀνήκουσιν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ εἶδος ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῇ φυσικῇ καὶ ἱστορικῇ, καὶ αἱ διαφοραί των δύνανται δικαίως νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς ποικιλίαι»(8). Ὡς ποικιλίας ἐχαρακτήρισε τὰς διαφόρους φυλὰς καὶ ὁ Owen(9), ἐσχάτως δὲ ἐκ τῶν ἡμετέρων καὶ ὁ Κούμαρης(10).

Πράγματι, ὡς ἀλλαχοῦ διὰ μακρῶν ἀνεπτύξαμεν, ἡ γονιμότης μεταξὺ δύο συζευγνυμένων ἀτόμων ἀποτελεῖ τὴν κυριωτέραν ἀπόδειξιν περὶ τοῦ ὅτι ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς τὸ αὐτὸ εἶδος, κατὰ τὸν ὁρισμὸν δὲ τοῦ εἴδους, τὸν ὁποῖον ἔδωκεν ὁ Müller, ἐπεβεβαίωσε δὲ ὁ de Quatrefages, ἕκαστον εἶδος «ἀναπαράγεται σταθερῶς διὰ τῆς γεννήσεως ἀτόμων ὁμοίων»(11). Ἡ ἐπάνοδος δὲ τῶν νόθων καὶ ὁ νόμος τῆς ἀγονίας, περὶ ὧν ὡμιλήσαμεν ἐν τῇ περὶ ἐξελίξεως μελέτῃ ἡμῶν, ἐπιβεβαιοῖ ἐπισημότατα τὴν σοβαρὰν σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἡ γονιμότης καὶ ἡ ἀγονία κέκτηνται ἐν τῷ καθορισμῷ ἢ τῇ διακρίσει τῶν εἰδῶν.

(1) Guibert et Chinchole ἔνθ᾽ ἀνωτ. σελ. 435.
(2) Hettinger μν. ἔργ. σελ. 253. Πρβλ. καὶ de Quatrefages, Revue des deux Mondes 1857, 185.
(3) μν. ἔργ. I σελ. 95 καὶ 164.
(4) Guibert et Chinchole ἔνθ᾽ ἀνωτ. σελ. 435.
(5) Waitz, Anthropologie der Naturvoelker τόμ. I σελ. 165.
(6) Bastian, Das Bestoentige in den Menschenracen und die spielweiter ihrer Veroenderlichkeit, Berlin 1868.
(7) Κούμαρη, ἔνθ᾽ ἀνωτ. σελ. 243 στήλ. γ.
(8) Burmeister, Geschichte der Schoepfung σελ. 272.
(9) Owen, On the classification and geografical distribution of the Mammalia, London 1857.
(10) «Τοῦ εἴδους τούτου τοῦ ἀνθρώπου τὰς καθ᾽ ἑκάστην ποικιλίας, σωματολογικὰς ποικιλίας, ὁρίζομεν ὡς φυλάς» (ἔνθ᾽ ἀνωτ.).
(11) Müller, Physiologie des Menschen 1842 τόμ. II σ. 769.

ΛΑΪΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

Η ΛΑΜΠΡΟΤΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ

Εἶνε τώρα καιρὸς νὰ καταβῇ ὁ Μωϋσῆς ἀπὸ τὸ ὄρος καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς συνάντησιν τοῦ Ἰσραήλ. Κρατῶντας λοιπὸν καλὰ τῆς θεοχάρακταις πλάκαις εἰς τὴν ἀγκάλιά του κατεβαίνει ὁ θεόπτης ἀπὸ τὸ ὄρος καὶ κατευθύνεται εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Ἰσραήλ.

Τί εὐλογία τώρα! Δὲν κατεβαίνει, ὅπως προτίτερα, μὲ τὴν καρδίαν σφιγμένην καὶ ἀγανακτημένην. Δὲν ἔρχεται ὡς ἄγγελος τιμωρὸς μὲ ράβδον εἰς τὰ χέρια, διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἀσεβεῖς παραβάτας καὶ εἰδωλολάτρας. Ἔρχεται ὡς ἄγγελος εἰρήνης διὰ νὰ κηρύξῃ εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὴν συνδιαλλαγήν των μὲ τὸν Θεὸν καὶ διὰ νὰ τοὺς παραδώσῃ τὰς πλάκας τοῦ νόμου. Ἔρχεται ὕστερα ἀπὸ μίαν ἐπικοινωνίαν μὲ τὸν Θεὸν πολὺ διαφορετικὴν ἀπὸ τὴν πρώτην. Διότι εἰς ἐκείνην ἤκουε μόνον τὸν Θεόν, χωρὶς νὰ Τὸν βλέπῃ. Ἐνῷ τώρα ὄχι μόνον Τὸν ἤκουσεν, ἀλλὰ καὶ Τὸν εἶδεν. Εἶδε τὴν δόξαν Του καὶ ἀντίκρυσε τὴν λαμπρότητά Του. Καὶ γι᾽ αὐτὸ τώρα κατεβαίνει μὲ ἄλλο πρόσωπον εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Καθὼς μᾶς βεβαιώνει ἡ Γραφή, «δεδόξασται ἡ ὄψις τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν αὐτῷ» (Ἐξόδ. λδ΄ 29). Δηλαδὴ ὅπως ἔπεφταν ἡ λαμπραῖς ἀκτίνες τῆς θείας δόξης εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Μωϋσέως, τὴν ὥραν ποῦ ἐλαλοῦσεν εἰς αὐτὸν ὁ Θεός, ἦτο σὰν νὰ ἀπετυπώνοντο ἐπάνω εἰς αὐτό· καὶ ἔτσι τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου τοῦ Μωϋσέως ἄλλαξε, καὶ κάποια λαμπρὰ μεταμόρφωσις ἐσημειώθη εἰς αὐτό. Τὸ πρόσωπόν του ἐδοξάσθη, ἐλαμπρύνθη, ἔγινεν ἀκτινοβόλον, εἰς τρόπον ὥστε οὔτε ὁ Ἀαρών, οὔτε οἱ Ἰσραηλῖται ἠμποροῦσαν τώρα νὰ κυττάξουν εἰς αὐτό, γιατί ἐθάμβωναν ἀπὸ τὴν λάμψιν του καὶ τὴν ἀστραπήν του.

Ἦταν αὐτὸ μιὰ ἐξαιρετικὴ τιμὴ εἰς τὸν Μωϋσῆν ἀπὸ μέρους τοῦ Θεοῦ· ἕνα πιστοποιητικὸν ἐπίσημον, ποῦ προσείλκυε τὴν προσοχὴν ὅλων καὶ ἔπιπτεν εἰς τὴν ἀντίληψιν ὅλων· πιστοποιητικόν, ποῦ ἐβεβαίωνεν ἀμέσως τὸν καθέναν ὅτι ὁ Μωϋσῆς τῆς ἡμέραις αὐταῖς, ποῦ ἔλειπε, δὲν ἦταν κρυμμένος πουθενά, ἀλλὰ πραγματικῶς συνωμιλοῦσε μὲ τὸν Θεὸν καὶ ἀντίκρυζε τὸ πρόσωπόν Του. Ἐπληροφοροῦντο λοιπὸν οἱ Ἰσραηλῖται, ὅτι ὁ ἀρχηγὸς καὶ ἐλευθερωτής των Μωϋσῆς ἦταν ἀληθινὰ φίλος τοῦ Θεοῦ καὶ προφήτης Του, πρόσωπον, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς συνωμιλοῦσε σὰν νὰ ἦταν ὅμοιός του. Τὴν ἔννοιαν τοῦ σημαδιοῦ αὐτοῦ τὴν ἐκατάλα-

δαν καλὰ οἱ Ἰσραηλῖται, καὶ ὅπως μᾶς λέγει ἡ Γραφή, ὄχι ἁπλῶς ἐσεβάσθησαν τώρα τὸν Μωϋσῆν, ἀλλὰ καὶ ἐφοβήθησαν νὰ τὸν πλησιάσουν. Μ' ὅλα ταῦτα ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν θὰ τοὺς ἴδωμεν πάλιν νὰ μουρμουρίζουν καὶ νὰ γογγύζουν. Ἔτσι εἶνε, ἀδελφέ μου. Ὅταν ἕνας εἶνε σκληροτράχηλος καὶ πωρωμένος, ὅταν τὸ σκοτάδι τῆς ἀπιστίας τοῦ ἔχῃ καταλάβει τὴν ψυχήν του, κάμε ὅσα θαύματα θέλεις μπροστά του. Δὲν λέγω, ὅτι θὰ μείνῃ ἐντελῶς ἀσυγκίνητος, μολονότι ὑπάρχουν καὶ πολλαῖς τέτοιαις περιπτώσεις. Λέγω ὅμως, ὅτι ὕστερα ἀπὸ λίγαις στιγμαῖς ἡ ἐντύπωσις τῶν θαυμάτων αὐτῶν θὰ ἀρχίσῃ νὰ ἐξατμίζεται καὶ μὲ μεγαλείτερον πεῖσμα τώρα θὰ ἔλθῃ πάλιν ὁ παραλογισμὸς καὶ ὁ σκοτισμὸς τῆς ἀπιστίας.

Γι' αὐτὸ βλέπεις, ὅτι καὶ ὁ μεσίτης τῆς Νέας Διαθήκης, ὁ Ὁποῖος δὲν εἶνε δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ὅπως ὁ Μωϋσῆς, ἀλλ' εἶνε αὐτὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Κύριος, μολονότι, ὅπως ξεύρεις, ἀδελφέ μου, ἔλαμψε κάποτε ὄχι μόνον τὸ πρόσωπόν Του σὰν τὸν ἥλιον, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ροῦχά Του ἔγιναν λευκὰ σὰν τὸ φῶς, ἐπροτίμησε νὰ μὴ φανερωθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸ λαμπρὸν αὐτὸ φαινόμενον, ἀλλ' ἀμέσως μετὰ τὴν θείαν Του μεταμόρφωσιν ἐπῆρε πάλιν τὸ ταπεινὸν σχῆμα τοῦ δούλου. Καὶ μὲ συνήθη μορφὴν ἀνθρώπου ἐξακολουθοῦσε μέχρι τοῦ σταυρικοῦ Του θανάτου νὰ παρουσιάζεται εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ηὗρε πειὸ ὠφέλιμον γιὰ τοὺς ὀπαδούς Του νὰ βαδίζουν εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν καὶ νὰ περνοῦν τὴν ζωήν τους ὄχι «δι' εἴδους ἀλλὰ διὰ πίστεως», ὅπως λέγει ὁ ἅγιος ἀπόστολος. Ὄχι βλέποντες τὸ λαμπρὸν καὶ ἔνδοξον πρόσωπον τοῦ Σωτῆρός των, ἀλλὰ πιστεύοντες εἰς αὐτὸ χωρὶς νὰ τὸ βλέπουν. Ἔτσι δὲ μὲ τὴν πίστιν των γίνονται περισσότερον ἄξιοι βραβείων καὶ ἐπαίνων καὶ περισσότερον ἄξιοι νὰ ἀπολαμβάνουν εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν τὴν δόξαν τοῦ θείου κάλλους καὶ τῆς ὡραιότητος τοῦ προσώπου τοῦ Θεοῦ.

Ὅσον πάλιν γιὰ 'κείνους ποὺ δὲν πιστεύουν, ἐγνώριζε καλὰ ὁ θεῖός μας Λυτρωτής, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο νὰ ὠφεληθοῦν στὰ σωστά, ἐὰν τοὺς ἐφανερώνετο μὲ δοξασμένον τὸ πρόσωπον, ὅπως ἄλλοτε ἐφανερώθη εἰς τοὺς Ἰσραηλῖτας ὁ Μωϋσῆς. Διότι, ὅπως δὲν ἐμποδίσθησαν οἱ Ἰσραηλῖται ἀπὸ τὴν λάμψιν τοῦ προσώπου τοῦ Μωϋσέως ἀπὸ τοῦ νὰ γογγύσουν ὕστερα ἐναντίον του, ἔτσι καὶ αὐτοὶ δὲν θὰ ἐμποδίζοντο ἀπὸ τὴν λαμπρότητα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ νὰ Τὸν ἀρνηθοῦν καὶ νὰ μὴ Τὸν πιστεύσουν. Διότι, ὅπως εἶπεν αὐτὸς ὁ Κύριος, ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀκούουν «τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν», δηλαδὴ ὅσοι δὲν ἀκούουν τὴν ἁγίαν Γραφήν, «οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πεισθήσονται».

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

40. ***Λέγει αὐτοῖς· Ἔρχεσθε καὶ ἴδετε. Ἦλθον οὖν καὶ εἶδον, ποῦ μένει, καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα ἦν ὡς δεκάτη.***

Λέγει πρὸς αὐτούς· Ἐλάτε τώρα καὶ ἴδετε ποῦ μένω. Ἦλθον λοιπὸν καὶ εἶδον, ποῦ μένει καὶ ἔμειναν πλησίον του τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα ἦτο περίπου δεκάτη ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου.

ἔρχεσθε καὶ ἴδετε. *Ὑπάρχει καὶ ἡ γραφὴ ὄψεσθε μαρτυρουμένη καὶ ὑπὸ τοῦ* ***Βατικανοῦ.*** *Ἡ συνήθης φράσις ἐν τούτοις εἶνε ἔρχου καὶ ἴδε καὶ οὐχὶ ἔρχου καὶ ὄψει (πρβ. α' 46, ια' 34). Ἡ ἀπάντησις αὕτη τοῦ Ἰησοῦ ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἄμεσον πρόσκλησιν. Οἱ μαθηταὶ ἐρωτῶσι, ποῦ μένει, σκοπεύοντες, ἵνα ἀργότερον ἐπισκεφθῶσιν αὐτόν. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς «οὐ λέγει τὰ σημεῖα τῆς οἰκίας, οὐδὲ τὸν τόπον, ἀλλ' ἐπισπᾶται πλέον αὐτοὺς πρὸς τὴν ἀκολούθησιν δεικνύς, ὅτι αὐτοὺς ἀπεδέξατο» (Χρυσόστ.). Τὸ ἄμεσον τῆς προσκλήσεως δεικνύει καὶ ἡ χρῆσις τοῦ ἐνεστῶτος ἔρχεσθε, τὸ ὁποῖον ἀπευθυνόμενον πρὸς ἀνθρώπους ἤδη ἀκολουθοῦντας ἀποτελεῖ προτροπήν, ὅπως συνεχίσωσι τὴν πορείαν αὐτῶν.*

καὶ εἶδον, ποῦ μένει. *Κατὰ τὸν* Bengel *«ἴσως θὰ εἶδον ἀποδείξεις περὶ τοῦ Μεσίου καὶ ἐν τῇ κατοικίᾳ αὐτοῦ, ἥτις ἦτο ἁπλῆ, ἥσυχος, λιτή, ἄνευ δαπανηροῦ στολισμοῦ σκευῶν καὶ βιβλίων, ἐν μιᾷ λέξει ἀξία Αὐτοῦ καὶ μόνον Αὐτοῦ». Ποῦ ἔμενεν ὁ Κύριος, ἐὰν ἐν πανδοχείῳ τινὶ ἢ οἰκίᾳ ἢ σκηνῇ, δὲν λέγει ὁ εὐαγγελιστής. Πάντως ἡ παραμονὴ τοῦ πλήθους ἐν τῇ ἐρήμῳ θὰ ἐδημιούργησε τὴν ἀνάγκην τῆς ἀνεγέρσεως προχείρων καλυβῶν ἢ παραπηγμάτων ἢ σκηνῶν.*

καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην. *Ἡ φράσις ἐκφράζει γλυκεῖαν ἀνάμνησιν, παραμένουσαν εἰσέτι ζωηρὰν ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ εὐαγγελιστοῦ.* ***Τὴν ἡμέραν ἐκείνην*** *=τὴν βαρυσήμαντον ἐκείνην ἡμέραν. «Ὦ εὐτυχὴς ἡμέρα!»* (Bengel). *«Ὅτι μὲν οὖν παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην, εἶπεν ὁ εὐαγγελιστής· τίνος δὲ ἕνεκεν οὐκέτι προσέθηκεν, ὡς δήλου τῆς αἰτίας οὔσης. Οὐδὲ γὰρ ἑτέρου τινὸς ἕνεκεν.... αὐτῷ ἠκολούθησαν..... ἀλλ' ἢ διὰ τὴν* ***διδασκαλίαν,*** *ἧς οὕτω δαψιλῶς καὶ προθύμως ἀπέλαυσαν»* (Χρυσόστ.).

ὥρα ἦν ὡς δεκάτη. *Ἡ προσθήκη αὕτη ἀποτελεῖ ἀναμφιβόλως προσωπικὴν ἀνάμνησιν τοῦ εὐαγγελιστοῦ. Ἡ ὥρα αὕτη ὑπῆρξε κρίσιμος καὶ ἀποφασιστικὴ δι' ὁλόκληρον τὴν μετέπειτα ζωήν του. Διὸ καὶ μνημονεύει ταύτης.*

δεκάτη. *Μολονότι δὲν ἦτο ἄγνωστος καὶ ἡ σημερινὴ τῆς ὥρας ἀρίθμησις, ἡ ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου, διότι εἶχεν ἤδη εἰσαχθῆ εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν ἀγορὰν* (Forum), *ἐν τούτοις πιθανώτερον εἶνε, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀκολουθεῖ τὸν καθολικῶς τότε κρατοῦντα ὑπολογισμὸν τῆς ὥρας, καθ' ὃν ἐτίθετο ὡς βάσις ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου. Δεκάτη ὥρα λοιπὸν εἶνε ἡ τετάρτη ἀπογευματινή. Ὑπὲρ τῆς πρώτης ἐκδοχῆς φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως συνηγοροῦν τὸ «καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην», τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖται καλλίτερον, ἐὰν ἐκλάβωμεν ὡς ὥραν δεκάτην τὴν καὶ καθ' ἡμᾶς τοιαύτην. Πλὴν ὅμως καὶ μετὰ τῆς δευτέρας ἐκδοχῆς συμβιβάζεται πλήρως ἡ φράσις αὕτη, διότι δι' αὐτῆς δηλοῦται, ὅτι ἡ ἐπίσκεψις δὲν ὑπῆρξε τυπική τις, ἐπί τινας στιγμὰς μόνον παραταθεῖσα, ἀλλὰ περὶ τὴν τετάρτην ἀπογευματινὴν συμπέσασα παρετάθη ἐπὶ ὥρας ὁλοκλήρους, δύο ἢ καὶ τρεῖς. Πρώτη ἐπίσκεψις παρὰ προσώπῳ, μεθ' οὗ μόλις πρὸ ὀλίγων στιγμῶν ἐγνωρίσθησαν οἱ δύο μαθηταί, νὰ παραταθῇ ἐπὶ τρίωρον, ἀπετέλει σπανιωτάτην περίπτωσιν.*

41. ***Ἦν Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ.***

Ἦτο ὁ Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Σίμωνος Πέτρου, ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο, οἱ ὁποῖοι ἤκουσαν ἀπὸ τὸν Ἰωάννην καὶ ἠκολούθησαν αὐτόν, τὸν Ἰησοῦν.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ„

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπιστολαὶ καὶ ἐμβάσματα πρὸς κ. ΙΩΑΝ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ

ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Εἰς τὴν «Ἐκκλησίαν» ἐδημοσιεύθη ἔκθεσις τοῦ κ. Π. Τρεμπέλα, ὁρισθέντος ὑπὸ τῆς Ἰ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀντιπροσώπου αὐτῆς εἰς τὸ ἐν Ὄσλῳ τῆς Νορβηγίας συγκροτηθὲν ἀπὸ 6—12 Ἰουλίου ἐ. ἔ. 12ον παγκόσμιον Συνέδριον τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων.

Ἐν ἀρχῇ τῆς ἐκθέσεως τονίζεται ἡ προθυμία, μεθ' ἧς ἡ Κυβέρνησις τῆς Νορβηγίας μετέσχεν εἰς τὴν ὑποδοχὴν καὶ φιλοξενίαν τῶν τριῶν περίπου χιλιάδων ἀντιπροσώπων, τῶν ἐκ περάτων τῆς γῆς συγκεντρωθέντων. Προστίθεται δὲ ὅτι «αἱ τοιαῦται ἐπίσημοι καὶ ἀνεπίσημοι ἐκδηλώσεις τῶν ἐν Ὄσλῳ δὲν πρέπει ν' ἀποδοθῶσιν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Νορβηγικὴν φιλοξενίαν, ἀλλ' ὀφείλονται κατὰ μέγα μέρος καὶ εἰς τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον, μετὰ τοῦ ὁποίου ὁ πεπολιτισμένος χριστιανικὸς κόσμος παρακολουθεῖ τὸ ἔργον τῶν σχολείων τῆς Κυριακῆς (Sunday's Schools) ἢ Κατηχητικῶν σχολείων καὶ εἰς τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἀποδίδει εἰς τὴν θρησκευτικὴν μόρφωσιν τῆς νεολαίας, ἥτις ἐπιτυγχάνεται ἐν τοῖς σχολείοις τούτοις. Οὐ μόνον ὁ ὀγκώδης ἀριθμὸς τῶν συμμετασχόντων τοῦ συνεδρίου ἀντιπροσώπων, ἀλλὰ καὶ αἱ λαβοῦσαι εἰς αὐτὸ μέρος διακεκριμέναι προσωπικότητες, καθὼς καὶ τὰ ἐν τῷ συνεδρίῳ, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν, λεχθέντα μαρτυροῦσι σαφῶς περὶ τούτου.

Πράγματι, τοῦ συνεδρίου μετέσχον εἴτε προεδρεύσαντες αὐτοῦ εἴτε ὁμιλήσαντες εἰς αὐτὸ ὁ πριμᾶτος τῆς Νορβηγίας ἐπίσκοπος Johan Lunde, ὁ πριμᾶτος τῆς Σουηδίας ἀρχιεπίσκοπος τῆς Οὐψάλης Erling Eidem, ὁ αἰδεσιμώτατος Dantel καθηγητὴς τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς καὶ τῆς Ποιμαντικῆς ἐν τῷ Νέῳ Κολλεγίῳ τοῦ Edinburgh καὶ κοσμήτωρ (moderator) τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σκωτίας, ὁ Dean τοῦ Manchester αἰδεσιμώτατος Garfield Williams, ὁ ἐπίσκοπος τῆς Tampére ἐν Φιλανδίᾳ Aleksi Lehtonem, ὁ αἰδεσ. καθηγητὴς τῆς Πρακτικῆς Θεολογίας ἐν Πράγᾳ Franck Bednar, ὁ λόρδος καὶ ἡ λαίδη Kinnaird, ὁ Σὲρ Harold Mackintosh Halifax, ὁ ἐκ Τόκιο ἐπίτηδες ἐλθὼν περίφημος Ἰάπων ἱεραπόστολος Toyohiko Kagawa κ. ἄ.

Ὅσον δὲ ἀφορᾷ εἰς τὰ λεχθέντα κατὰ τὸ συνέδριον, ἐκ τῶν ὁποίων ἐμφαίνεται ἡ ἀποδιδομένη εἰς τὸ Κατηχ. σχολεῖον σπουδαιότης, ἡ ἔκθεσις σημειώνει τὰ ἑπόμενα: «Παρουσίᾳ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Νορβηγίας πρῶτος ὁ Ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν Nils Hjelmtoveit, ὡς ἀντιπρόσωπος καὶ τῆς ὅλης κυβερνήσεως, ἀφοῦ ἐχαιρέτισε τοὺς συνέδρους, ἐξῆρε τὴν σπουδαιότητα τῶν σχολείων τῆς Κυριακῆς διὰ τὴν συμβολὴν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς Παγκοσμίου εἰρήνης. «Ὁ κόσμος, εἶπε, φαίνεται οἱονεὶ φρικιῶν ἐξ ἀγωνίας· εἶνε χριστιανικὸν καθῆκόν μας νὰ ἐμποδίσωμεν καὶ νὰ προλάβωμεν τὸ νὰ ἐμπέσῃ καὶ πάλιν ὁ κόσμος εἰς τὰς φλόγας». Καὶ ἐξέφρασε τὴν πεποίθησιν, ὅτι συνέδρια χριστιανικὰ τοιαῦτα, ὁποῖα τῆς παγκοσμίου ἑνώσεως τῶν σχολείων τῆς Κυριακῆς, συντελοῦσι περισσότερον εἰς προάσπισιν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης παρ' ὅσον πολλὰ συνέδρια ὑψηλῶν πολιτικῶν ἀξιωματούχων τῶν ἐθνῶν».

Μετὰ τοῦτον ὁ πριμᾶτος τῆς Νορβηγίας, ὁ καὶ προεδρεύσας κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν, ἀναφερόμενος εἰς τὸ σύνθημα τοῦ συνεδρίου «ὁ Χριστὸς καὶ ἡ ἐλπὶς τοῦ κόσμου» ὑπενεθύμισε τὰς ταραχώδεις συνθήκας, αἱ ὁποῖαι κρατοῦν καθ' ὅλον τὸν κόσμον καὶ διεκήρυξεν, ὅτι «μόνος ὁ Χριστὸς δύναται ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ ἀνακαινίσῃ τὰ πάντα καὶ νὰ ὁδηγήσῃ τὰ ἔθνη εἰς τὸ νὰ μεταβάλωσι τὰ ὅπλα αὐτῶν εἰς κλαδευτήρια». Καὶ ἐξηκολούθησεν εἰς θερμὸν τόνον: «ἀδελφοί, ἀληθῶς ὁ Χριστὸς εἶνε ἡ ἐλπὶς τοῦ κόσμου καὶ ἄνευ Αὐτοῦ οὐδεμία ὑπάρχει ἐλπίς. Διὰ τῶν παιδίων δὲ θὰ πραγματοποιηθῇ εἰς τὸ μέλλον ἡ ἐλπὶς αὐτή. Ἡ ὁδὸς τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου διαβαίνει διὰ μέσου τῶν παιδίων. Δὲν εἶνε ταῦτα ἐνταῦθα, εἰς τὰς τραπέζας τοῦ συνεδρίου, ἀλλ' ὑποδέχονται τὸν Χριστόν». Καὶ ὁ διαδεχθεὶς τὸν ἐπίσκοπον Lunde εἰς τὸ βῆμα Σερ Harold Mackintosh of Halifax ἐτόνισεν ὅτι «δὲν ὑπάρχει ἔργον τιμιώτερον καὶ ζωτικώτερον σήμερον ἀπὸ τοῦ νὰ κερδίζῃ τις τὰ παιδία καὶ τὴν νεολαίαν τοῦ κόσμου εἰς τὸν χριστιανικὸν τρόπον τοῦ ζῆν. Δὲν εἶναι δὲ μόνον ζωτικὸν καὶ σπουδαῖον, ἀλλὰ καὶ ἐξόχως ἐπεῖγον· διότι ἡ παρερχομένη γενεὰ ἀπέρχεται πεπλανημένη ἐν τῇ περὶ ἀξιῶν ἀντιλήψει της. Εἶχε στηρίξει ὁλονὲν ἐπὶ μᾶλλον τὴν ἐλπίδα της εἰς τὴν ὑλικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν πρόοδον, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ εὕρῃ, ὅτι ἄνευ πνευματικῆς βάσεως πάντα ταῦτα δὲν εἶνε πρόοδος ἀλλ' ἀληθὴς ὀπισθοδρόμησις. Τὸ ἥσυχον ἔργον τοῦ διδασκάλου ἐν τῷ σχολείῳ τῆς Κυριακῆς εἶνε ἀποτελεσματικώτερον διὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ πᾶν ἄλλο ἔργον ἀποσκοποῦν εἰς ταύτην. Τὰ σχολεῖα ταῦτα συνετέλεσαν πολλὰ ἐν τῷ παρελθόντι· δύνανται καὶ ὀφείλουσι νὰ ἐπιτελέσωσι πολὺ περισσότερα ἐν τῷ μέλλοντι. Νομίζω, ὅτι ἡ ἐπίδρασις καλοῦ τινος ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς διδασκόντων παιδία τινὰ εἶναι ἐπίδρασις τοιαύτη ἐπὶ τῆς παρούσης καὶ τῆς μελλούσης γενεᾶς, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ μετρήσῃ. Δύναται νὰ εὐλογήσῃ τὸ ἄτομον· δύναται νὰ δώσῃ ἐνίσχυσιν εἰς τὴν οἰκογένειαν, διότι ἡ εὐλογία, τὴν ὁποίαν τὸ παιδίον λαμβάνει ἐν τῷ σχολείῳ, λαμβάνεται καὶ οἴκοι, ἐν τῇ οἰκογενείᾳ αὐτοῦ· δύναται νὰ καθηδύνῃ ὁλόκληρον τὴν ζωὴν τοῦ ἔθνους. Ἡ ἐπίδρασις τῆς ἐν τῷ σχολείῳ τῆς Κυριακῆς ἀγωγῆς δὲν δύναταί ποτε νὰ ἀπολεσθῇ ἐξ ὁλοκλήρου. Ὁ κόσμος ὁλόκληρος καὶ ὄχι μόνον αἱ ἐκκλησίαι θὰ ἦσαν ἀνυπολογίστως πτωχότεροι ἄνευ τῶν σχολείων τῆς Κυριακῆς». Ἀνασκοπῶν δὲ τὸ ἔργον καὶ τὸν σκοπὸν τῆς Παγκοσμίου ἑνώσεως τῶν Κατηχητικῶν σχολείων τῆς Κυριακῆς παρετήρησεν, ὅτι «ὑπὸ τὴν σημαίαν αὐτῆς ἔχει παραταχθῆ στρατιὰ ἐκ τῆς νεότητος ὅλων τῶν ἐθνῶν, ἀριθμοῦσα πεντήκοντα ὅλα ἑκατομμύρια μαθητῶν καὶ διδασκάλων, ἀριθμὸς ὅστις αὐξάνει ὁλονὲν ραγδαίως». Καὶ προσέθεσεν, ὅτι «ὑπάρχουσι τρεῖς πλευραὶ τοῦ ἔργου μας· πρῶτον νὰ ὑποστηρίξωμεν τὰ Κατηχητικὰ σχολεῖα τῆς Κυριακῆς εἰς ὅλας τὰς χριστιανικὰς χώρας. Δεύτερον νὰ συνδράμωμεν πάσας τὰς ἱεραποστολὰς εἰς τὰς μὴ χριστια-

ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου. *Ὁ Πέτρος, μολονότι δὲν ἔχει γίνει εἰσέτι λόγος περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Ἰωάννου, παρουσιάζεται ὡς πρόσωπον πολὺ γνωστὸν εἰς τοὺς ἀναγνώστας, μέχρι τοῦ σημείου ὥστε δι' αὐτοῦ νὰ καθίσταται γνωστότερος καὶ ὁ Ἀνδρέας. Προϋποθέτει τοῦτο πλήρη γνῶσιν τῆς εὐαγγελικῆς ἱστορίας παρὰ τοῖς ἀναγνώσταις.*

εἷς ἐκ τῶν δύο. *Ὁ ἕτερος δὲν μνημονεύεται. Τοῦτο δὲ «ἢ διότι οὐκ ἦν τῶν ἐπισήμων καὶ γνωρίμων ἐκεῖνος, ἢ» πιθανώτερον «ὅτι αὐτὸς ἦν ὁ ταῦτα γράφων» (Ζιγ.).*

τῶν ἀκουσάντων παρ' Ἰωάννου, *τὰ ἐν στίχ. 36.*

νικὰς χώρας ἐν τῷ διὰ τῶν σχολείων τῆς Κυριακῆς ἔργῳ των. Καὶ τρίτον νὰ προαγάγωμεν διὰ τῶν σχολείων τούτων τὴν χριστιανικὴν ἀδελφοποίησιν, εἰρήνην καὶ ἀγαθὴν θέλησιν μεταξὺ πάντων τῶν λαῶν».

Ἄξια σημειώσεως ὡσαύτως τυγχάνουσι καὶ τὰ λεχθέντα περὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ κατηχητικοῦ σχολείου ὑπὸ τοῦ ὁμιλήσαντος τὴν πρωΐαν τῆς 9ης Ἰουλίου Ἰάπωνος Χριστιανοῦ Toyohiko Kagawa, οὗτινος ἡ μὲν ἄφιξις εἰς Ὄσλο ἐκίνησε τὸ γενικὸν ἐνδιαφέρον, ἡ δὲ διάλεξις ἠκούσθη ἐν ἀληθεῖ συναγερμῷ. Ὁ Kagawa ἤρχισε τὴν διάλεξίν του ὡς ἑξῆς: «Εἰς χώρας, ὅπου ὁ Χριστιανισμὸς εἶνε ἡ κυριαρχοῦσα θρησκεία, γνωρίζομεν, ὅτι πλεῖστα ἐκ τῶν νέων τῆς Ἐκκλησίας μελῶν προέρχονται ἐκ τῶν Κατηχητικῶν σχολείων τῆς Κυριακῆς. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, ὅπου ὁ Χριστιανισμὸς δὲν κυριαρχεῖ, ἡ αὐτὴ τάσις παρατηρεῖται. Ἐν Ἰαπωνίᾳ σημειοῦνται 20.000 νέαι βαπτίσεις καθ᾽ ἕκαστον ἔτος καὶ πλέον τῶν 50% ἐξ αὐτῶν προέρχονται ἐκ τῶν Κατηχητικῶν σχολείων τῆς Κυριακῆς ἢ εἶναι πρόσωπα, ἅτινα ἐμαθητεύθησαν κάποτε εἰς τὰ σχολεῖα ταῦτα. Προσφάτως εἰς τὸ Τόκιο εἴς ἀνωτέραν τινὰ δημοσίαν σχολήν, ξένην πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἀγωγήν, ἐγένετο ἔρευνα πρὸς διακρίβωσιν τῆς ἐκτάσεως τοῦ θρησκευτικοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν σπουδαστῶν. Πρὸς ἔκπληξιν δὲ τοῦ διευθύνοντος τὴν σχολὴν διεπιστώθη ὅτι ἡ πλειονότης τῶν σπουδαστῶν ἐνδιεφέρετο ὑπὲρ τοῦ Χριστιανισμοῦ, μολονότι αἱ οἰκογένειαί των ἀνῆκον εἰς τὸν βουδδισμὸν καὶ τὸν σιντοϊσμόν. Ὡς κυριώτερος λόγος τῆς εὐνοίας τῶν σπουδαστῶν τούτων πρὸς τὸν Χριστιανισμὸν δύναται νὰ καθορισθῇ ἡ ἐπίδρασις τοῦ χριστιανικοῦ Κατηχ. σχολείου τῆς Κυριακῆς... Κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου τὸ σχολεῖον τῆς Κυριακῆς διὰ τῆς θρησκευτικῆς παιδεύσεως εἶνε θαυμασία μέθοδος εὐαγγελισμοῦ, καλῶς συστηματοποιημένη, ὅπως παράσχῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὰ παιδία καὶ τὴν νεολαίαν. Μὲ τὴν 26ετῆ πεῖράν μου ἐν τῷ ἔργῳ μεταξὺ τῶν πτωχῶν συνοικιῶν (Slums) διεπίστωσα, ὅτι οἱ Χριστιανοί, οἵτινες βαστάζουσι τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὰς συνοικίας ταύτας, εἶνε ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι κατ᾽ ἀρχὰς ἐδιδάχθησαν εἰς τὸ Κατηχ. σχολεῖον τῆς Κυριακῆς καὶ βραδύτερον ἔλαβον τὸ βάπτισμα. Ἄνευ τοῦ σχολείου τῆς Κυριακῆς διὰ τὰ παιδία τῶν πτωχῶν συνοικιῶν εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἀποκτήσωμεν καλὰ μέλη, τὰ ὁποῖα θὰ ἀποβῶσι στηρίγματα τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰ ἐργατικὰ διαμερίσματα τῶν βιομηχανικῶν πόλεων. Ὅταν ἔκαμνον ἔναρξιν τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν πτωχῶν συνοικιῶν κατὰ τὸ 1909, ὁ φίλος μου αἰδ. Machihama μὲ συνεβούλευσε νὰ ἐπιδιώξω εἰς τὰ slums τὴν σωτηρίαν τῶν παιδίων μᾶλλον παρὰ τῶν ὡρίμων ἀνδρῶν ἢ ἐφήβων. Ἀλλ᾽ ἐσκέφθην, ὅτι ἐὰν ἀφιέρουν περισσότερον χρόνον διὰ τὰ παιδία παρὰ διὰ τοὺς ἄνδρας, θὰ ἔπρεπε νὰ περιμένω δέκα ἢ δεκαπέντε ἔτη διὰ νὰ ἱδρύσω Ἐκκλησίαν εἰς τὰ διαμερίσματα τῶν slums. Ἐπεχείρησα διὰ τοῦτο νὰ ὀργανώσω μίαν καλὴν Ἐκκλησίαν διὰ τῆς ἐπιστροφῆς μεθύσων, ἐγκληματιῶν καὶ φαυλοβίων τῶν slums καὶ ἐπεδόθην μετ᾽ ἀσυνήθους ἐνεργητικότητος εἰς τὸ ἔργον τοῦτο. Ἀλλ᾽ ἀφοῦ ἐπὶ 26 καὶ πλέον ἔτη ἐξηκολούθησα τὸ ἔργον τοῦτο, διεπίστωσα ὅτι ἡ νέα γενεὰ ἔγιναν φονεῖς καὶ φαῦλοι, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐγκληματίαι καὶ φαυλόβιοι, τῶν ὁποίων τὴν ἐπιστροφὴν ἐπεζήτησα, παρέμειναν τόσον κακοὶ καὶ ἀδιόρθωτοι, ὅσον καὶ εἰς τὸ παρελθόν. Πρέπει νὰ ὁμολογήσω, ὅτι ἐπλανήθην σοβαρῶς ὡς πρὸς τὴν ἐν τῷ εὐαγγελισμῷ μέθοδόν μου.»

Ἐκ τῶν ἐλαχίστων τούτων σταχυολογηθέντων ἐκ τοῦ πλήθους τῶν διαλέξεων, αἵτινες ἐξεφωνήθησαν ἐν Ὄσλῳ, στρεφόμεναι πᾶσαι περὶ τὸ Κατηχητικὸν σχολεῖον τῆς Κυριακῆς, δύνατοι σαφῶς νὰ συναχθῇ, ὁποία σημασία ἀποδίδεται ὑπὸ τοῦ χριστιανικοῦ πεπολιτισμένου κόσμου εἰς τὸν θεσμὸν τοῦ κατηχητικοῦ σχολείου καὶ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ.

ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. ΙΖ´, Β´ Κορ. ς´ 16—ζ´ 1)

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς» σελ. 537.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. Α´ Λουκ. ε´ 1—11).

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 185.

ΟΜΙΛΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1.—Οὐδέποτε ὁ Πέτρος ἐπερίμενε τὸ πλούσιον ἀποτέλεσμα τῆς εὐλογίας τοῦ Χριστοῦ, ὅταν διὰ δευτέραν φορὰν κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Κυρίου ἔρριψε τὰ δίκτυα εἰς τὴν θάλασσαν. Διότι, τί εἶχε συμβῆ; Ὅλην τὴν νύκτα, ὅπως ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ πρὸς τὸν Χριστόν, αὐτὸς καὶ οἱ σύντροφοί του ἠγρύπνησαν, ἐκοπίασαν, ἐμόχθησαν, ἔρριψαν δεξιά, ἔρριψαν ἀριστερὰ τὰ δίκτυα. Τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως ὑπῆρξε μηδέν. Οἱ κόποι των ἀπέβησαν μάταιοι. Δὲν ἔπιασαν οὔτε ἕνα ψάρι. Ἀκριβῶς δὲ καὶ δι᾽ αὐτὸν τὸν λόγον τώρα ποὺ ἔρχεται ὁ Κύριος πρὸς τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, τοὺς εὑρίσκει εἰς μίαν κατάστασιν στενοχωρίας καὶ πόνου. Ἀπογοητευμένοι ἀπὸ τὴν πρωτοφανῆ αὐτὴν ἀποτυχίαν, ἔδεσαν τὰ πλοῖά των εἰς τὴν ἀκρογιαλιὰν καὶ αὐτοὶ «ἀποβάντες ἀπ᾽ αὐτῶν ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα». Ἀλλ᾽ ἰδοὺ τώρα ἡ ἀντίθετος ὄψις τῶν πραγμάτων. Ὁ Κύριος, ἀφοῦ ἐτελείωσε τὴν διδασκαλίαν, τὴν ὁποίαν ἔκαμε πρὸς τὸν λαόν, «εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα· ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν». Ὁ Πέτρος ρίπτει πάλιν τὰ δίκτυα καὶ τὸ ἀποτέλεσμα παρουσιάζεται πρωτοφανὲς καὶ καταπληκτικόν. Τόσον πολλὰ ψάρια συλλαμβάνουν, ὥστε γεμίζουν καὶ τὰ δύο πλοῖα μέχρι τοῦ σημείου νὰ κινδυνεύουν νὰ βυθισθοῦν. Ποῦ ὀφείλεται τώρα τὸ θαῦμα αὐτό; Ἀσφαλῶς εἰς τὴν εὐλογίαν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ὀφείλεται ὅμως καὶ εἰς τὴν πίστιν καὶ ὑπακοὴν τοῦ Πέτρου. Καὶ πράγματι. Ὁ Πέτρος εἶνε πεπεισμένος ἀπὸ τὰ πράγματα ὅτι ψάρια δὲν ὑπάρχουν. Τὸν ἐβεβαίωνεν ἡ ἀποτυχία τῆς νυκτός. Εἰμποροῦσε λοιπὸν νὰ φέρῃ πλείστας ὅσας ἀντιρρήσεις εἰς τὸν Χριστὸν καὶ νὰ ἀρνηθῇ νὰ ρίψῃ πάλιν τὸ δίκτυον. Δὲν τὸ κάμνει ὅμως. Καὶ ἐκφράζει μὲν ἕνα δισταγμόν, ὅταν λέγῃ πρὸς τὸν Κύριον, «ἐπιστάτα, δι᾽ ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν», προσθέτει ὅμως εὐθὺς ἀμέσως: «ἐπὶ δὲ τῷ ρήματί σου χαλάσω τὸ δίκτυον». Διότι τὸ λέγεις Σύ, θὰ ρίψω τὸ δίκτυον. Τί φανερώνει τοῦτο; Πίστιν καὶ ὑπακοὴν τοῦ Πέτρου πρὸς τὸν Χριστόν. Καὶ ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ πίστις καὶ ἡ πρόθυμος ὑπακοὴ ἔφερε τὴν εὐλογίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐγέμισε τὰ πλοῖά των ἀπὸ πλῆθος ἰχθύων.

Τί διδάσκει τοῦτο; Διδάσκει καὶ βεβαιώνει κατὰ τὸν πλέον ἀδιαμφισβήτητον τρόπον, ὅτι ἡ πίστις καὶ ἡ ὑπακοὴ εἰς τὸν Θεὸν εἶνε ἐκείνη ποὺ φέρει τὴν εὐλογίαν Του εἰς τοὺς κόπους μας καὶ τὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὰ ἔργα μας. Ἐργαζόμεθα καὶ ἡμεῖς τὰ καθημερινά μας ἔργα. Κοπιάζομεν, ἀγρυπνοῦμεν, ταλαιπωρούμεθα πολλάκις, ἐκθέτομεν τὸν ἑαυτόν μας καὶ εἰς κινδύνους ἀκόμη, διὰ νὰ κατορθώσωμεν νὰ ἐπιτύχωμεν εἰς τὴν ἐργασίαν μας. Ποῖον ὅμως εἶνε πολλάκις τὸ ἀποτέλεσμα; Μηδέν. Οὐδεμία πρόοδος, οὐδεμία ἐπιτυχία! Κοπιάζομεν, χωρὶς νὰ λαμβάνωμεν τίποτε, ὅπως

συνέβη καὶ μὲ τὸν ἀπόστολον Πέτρον τὴν πρώτην φοράν. Τί συμβαίνει; Λείπει ἡ ἐξυπνάδα καὶ ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὴν ἐργασίαν; Πιθανόν. Εἶνε ἡ κρισιμότης τῶν περιστάσεων, ποὺ ἐμποδίζει τὴν ἐξέλιξιν καὶ ἐπιτυχίαν; Ἴσως καὶ αὐτό. Περισσότερον ὅμως ἀπὸ ὅλα αὐτά, λείπει κάτι ἄλλο, βαθύτερον καὶ οὐσιαστικώτερον. Λείπει ἡ πίστις εἰς τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ὑπακοὴ εἰς τὰς ἐντολάς Του. Δὲν πιστεύομεν ὅσον πρέπει. Καὶ διὰ τοῦτο ἀποφεύγουν πολλάκις οἱ ἄνθρωποι καὶ τὸν ἐκκλησιασμὸν καὶ τὴν προσευχὴν καὶ τὸ κήρυγμα. Δὲν ὑπακούομεν εἰς ὅσα ὁ Θεὸς διδάσκει. Καὶ διὰ τοῦτο ἐργαζόμεθα μὲ δολιότητα καὶ πονηρίαν καὶ ἀσυνειδησίαν. Πῶς τότε θέλομεν νὰ προοδεύσῃ ἡ δουλειά μας; Πῶς ἔχομεν τὴν ἀξίωσιν νὰ γίνῃ συνεργάτης μας ὁ Θεὸς καὶ νὰ εὐλογήσῃ τὰ ἔργα μας; Ἔγινεν αὐτὸ μὲ τὸν Πέτρον. Ἀλλὰ ὁ Πέτρος καὶ ἐπίστευσε καὶ ὑπήκουσεν. Ἦτο ἡ θεία εὐλογία μία ἀνταμοιβὴ τῆς εὐσεβείας του καὶ ἕνα βραβεῖον τῆς ὑπακοῆς του. Θέλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ εὐλογοῦνται οἱ κόποι μας καὶ νὰ ἐπιτυγχάνουν αἱ προσπάθειαί μας; Ἂς ἐργαζώμεθα μὲ πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὑπακοὴν εἰς τὸ θέλημά Του. Ὁ Θεὸς τότε δὲν θὰ μᾶς στερήσῃ τὰ ἀγαθά Του. Ὄχι μόνον, διότι θέλει νὰ βραβεύσῃ τὴν πρόθυμον ὑποταγήν μας, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ μᾶς φιλοτιμήσῃ, ἴσως δὲ καὶ νὰ μᾶς κινήσῃ εἰς μετάνοιαν καὶ νὰ μᾶς φέρῃ εἰς τὸν δρόμον τῆς σωτηρίας.

2.—Αὐτὸ ἀκριβῶς συνέβη καὶ μὲ τὸν Πέτρον. Ὅταν ὁ πτωχὸς αὐτὸς ψαρᾶς τῆς Γαλιλαίας ἀντίκρυσε τὸ πλῆθος ἐκεῖνο τῶν ἰχθύων, καταλαμβάνεται ἀπὸ ἔκστασιν καὶ θαυμασμόν. Ἀντιλαμβάνεται ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν εἶνε ἁπλοῦς ἄνθρωπος καὶ διδάσκαλος, ἀλλὰ προφήτης μέγας καὶ ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ. Συναισθάνεται ὅμως συγχρόνως καὶ τὴν ἰδικήν του ἁμαρτωλότητα καὶ ἐνοχήν. Καὶ ἡ ψυχή του συγκινεῖται βαθύτατα. Πίπτει τότε εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ γονατιστὸς Τὸν παρακαλεῖ· «ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, κύριε». Τί ἤθελε νὰ εἴπῃ μὲ τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Πέτρος; Μήπως δὲν ἤθελε νὰ ἔχῃ μαζῆ του τὸν Ἰησοῦν; Μήπως δὲν ἀνεγνώριζεν ὅτι εἶνε τιμὴ μεγάλη καὶ ἐξαιρετικὴ τοῦ Θεοῦ εὐλογία νὰ μένῃ ὁ Χριστὸς εἰς τὸ πλοῖόν του; Κάθε ἄλλο. Ἡ ψυχὴ τοῦ Πέτρου ἐφλέγετο ἀπὸ τὸν πόθον νὰ εἶνε ἀφωσιωμένη εἰς τὸν Χριστόν. Ἀλλ' ὁ Πέτρος συλλογίζεται τώρα ὅτι εἶνε ἁμαρτωλὸς καὶ ἔνοχος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Δι' αὐτὸ ὁμολογεῖ ὅτι δὲν εἶνε ἄξιος τῆς μεγάλης τιμῆς ποὺ τοῦ ἔκαμεν ὁ Χριστός, οὔτε ἄξιος τῶν ἀγαθῶν τοῦ Θεοῦ. Ἰδοὺ ποῖον σωτήριον ἀποτέλεσμα ἔφερεν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Πέτρου ἡ ἐξαιρετικὴ ἐκείνη εὐλογία καὶ χάρις τοῦ Κυρίου. Τὸν συνεκίνησε, τὸν μετέβαλε, τὸν ὡδήγησεν εἰς μετάνοιαν καὶ διόρθωσιν. Συγχρόνως ὅμως καὶ τὸν ἐξύψωσε. Διότι ὁ Κύριος, ὅταν εἶδε τὴν μεγάλην αὐτὴν ταπείνωσιν τοῦ Πέτρου, τοῦ προλέγει ἕνα ἔνδοξον καὶ μακάριον μέλλον. Τί τοῦ λέγει; «Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν». Μὴ φοβῆσαι, διότι ἀπὸ τώρα θὰ ἀναδειχθῇς ψαρᾶς λογικῶν ὄντων. Θὰ ψαρεύῃς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸ σκότος καὶ τὴν ἀπώλειαν καὶ θὰ τοὺς ὁδηγῇς εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν σωτηρίαν. Καὶ αὐτὸ ἔγινεν. Ὁ Πέτρος καὶ οἱ σύντροφοί του «καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ἅπαντα ἠκολούθησαν αὐτῷ» καὶ ἀνεδείχθησαν Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ καὶ φωτεινοὶ διδάσκαλοι τῆς οἰκουμένης ὅλης.

Διατί λοιπὸν μᾶς εὐεργετεῖ ὁ Θεὸς καὶ μᾶς παρέχει τὰ ἀγαθά Του; Ἀσφαλῶς, διότι εἶνε ἀναγκαῖα ταῦτα διὰ τὴν συντήρησιν τῆς προσκαίρου ζωῆς μας. Μᾶς τὰ δίδει ὅμως ἀκόμη καὶ διὰ νὰ μᾶς προσελκύσῃ περισσότερον εἰς τὴν χριστιανικὴν καὶ ἐνάρετον ζωήν. Κάθε ὑλικὴ εὐεργεσία τοῦ Θεοῦ, κάθε νέα πρόοδος καὶ ἐπιτυχία εἰς τὰ ἔργα μας, κάθε πλουσία ἐσοδεία καὶ συγκομιδή, εἶνε μία φωνὴ τοῦ οὐρανίου Πατρός μας, μὲ τὴν ὁποίαν μᾶς προσκαλεῖ πλησίον Του. Μᾶς καλεῖ νὰ ἐργασθῶμεν τὰς ἐντολάς Του μὲ περισσοτέραν ἐπιμέλειαν, νὰ Τὸν ἀγαπήσωμεν εἰλικρινῶς καὶ νὰ ἀφοσιωθῶμεν εἰς Αὐτὸν τελειότερον. Τὸ κάμνομεν ὅμως; Δυστυχῶς, διὰ τοὺς πολλοὺς τὸ ἀντίθετον συμβαίνει. Τὰς εὐεργεσίας τοῦ Θεοῦ τὰς ὑποδέχονται μὲ τὴν πλέον ἀξιοκατάκριτον ἀπάθειαν καὶ ἀδιαφορίαν. Νομίζουν ὅτι μόνον καὶ μόνον ἡ δραστηριότης καὶ ἡ ἐξυπνάδα των φέρει τὰ κέρδη καὶ αὐξάνει τὰς ἐπιτυχίας. Καὶ ἀντὶ νὰ αἰσθανθοῦν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν μέγαν Εὐεργέτην, παρουσιάζουν ἀχαριστίαν καὶ ψυχρότητα. Ἀπόδειξις δὲ εἶνε ὅτι εἰς τὰς εὐτυχίας των οἱ ἄνθρωποι λησμονοῦν περισσότερον τὸν Θεόν, ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, παραδίδονται εἰς τὸν βίον τῆς ἁμαρτίας. Ἀλλ' ἡμεῖς ἂς διδαχθῶμεν ἀπὸ τὸ παράδειγμα τοῦ Πέτρου. Ὅταν βλέπωμεν ὅτι ὁ Θεὸς ἰδιαιτέρως μᾶς εὐεργετεῖ καὶ μᾶς χαρίζει τὰ ἀγαθά Του, ἂς ἐξετάζωμεν τὴν ψυχικήν μας κατάστασιν μὲ περισσοτέραν προσοχὴν καὶ ἀκρίβειαν. Ἀσφαλῶς θὰ εὑρίσκωμεν σφάλματα πολλὰ καὶ παρεκτροπὰς καὶ ἁμαρτήματα, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἀξίζει νὰ μᾶς εὐεργετῇ καὶ νὰ μᾶς ἀγαπᾷ τόσον πολὺ ὁ ἐπουράνιος Κύριος. Καὶ τότε ἂς ταπεινώνωμεν τὸν ἑαυτόν μας καὶ ἂς ὁμολογῶμεν τὴν ἐνοχήν μας. Αὐτὴ ἡ ταπείνωσις ὄχι μόνον θὰ μᾶς κάμῃ ἀξίους τῶν δωρεῶν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ θὰ μᾶς ὑψώσῃ ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ θὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ τὰ ἀθάνατα ἀγαθὰ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

ΣΤΗΛΗ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ

Ἐτονίσαμεν ἄλλοτε ὅτι ὁ κίνδυνος τῆς ἀνηθικότητος παρουσιάζεται εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀπ' αὐτῆς τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Εἶνε λοιπὸν εὐκολονόητον ὅτι, ὅσον τὸ παιδὶ μεγαλώνει, τόσον καὶ ὁ κίνδυνος αὐτὸς γίνεται σοβαρώτερος. Ἔχομεν τώρα ἐφήβους, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ σωματικὴ ἀνάπτυξις καὶ ὡρίμανσις προχωρεῖ μὲ μεγάλα βήματα. Μία ἀληθινὴ ἐπανάστασις σημειοῦται μέσα εἰς τὸν ὀργανισμὸν τοῦ νέου, ἡ ὁποία εὔκολον εἶνε νὰ τὸν παρασύρῃ εἰς τοὺς δρόμους τῆς ἀσωτίας. Εἰς τοῦτο ἄλλως τε συντρέχουν καὶ πολλὰ αἴτια ἐξωτερικά, δηλαδὴ τὰ ὅσα ἀκούει ἢ διαβάζει ἢ βλέπει ὁ νέος, τὸ κακὸν παράδειγμα φαύλων συνομηλίκων, παραστάσεις κινηματογραφικαὶ καὶ θεατρικαὶ μὲ ἔργα ἀκατάλληλα, μυθιστορήματα ποὺ περιγράφουν σκηνὰς ἁμαρτίας καὶ φαυλότητας καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Ποίαν λοιπὸν στάσιν καὶ ποῖα μέτρα λαμβάνουν οἱ γονεῖς διὰ νὰ προφυλάξουν τὸν υἱόν των ἀπὸ τὸν κίνδυνον αὐτόν; Ἂς ἀφήσωμεν κατὰ μέρος μικράν, εὐτυχῶς, μερίδα γονέων, οἱ ὁποῖοι ἀδιαφοροῦν ἐντελῶς ἢ καὶ νομίζουν ὅτι «πρέπει ὁ νέος νὰ τὰ δοκιμάσῃ ὅλα, διὰ νὰ μάθῃ τὸν κόσμον». Οἱ ἄλλοι γονεῖς εἶνε ἀληθὲς ὅτι προτιμοῦν διὰ

τὰ παιδιά των τὸν δρόμον τῆς ἠθικότητος. Ἀλλὰ τί νὰ κάμουν διὰ νὰ τὰ βοηθήσουν; Ἢ δὲν κάμνουν τίποτε ἀπολύτως, ἢ ἀρκοῦνται εἰς μερικὰς συμβουλάς, τὰς ὁποίας σπανιώτατα ἀπευθύνουν πρὸς τὰ παιδιά των. Ἀλλὰ τὸ περίεργον εἶνε, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ αὐτούς, ἐνῷ θέλουν διὰ τὰ παιδιά των νὰ εἶνε ἠθικά, νομίζουν ὅτι ἠμπορεῖ τοῦτο νὰ κατορθωθῇ χωρὶς τὴν βοήθειαν τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἐκκλησίας. Δι᾿ αὐτό, ἐνῷ ἀπαιτοῦν ἀπὸ τὰ τέκνα των σεμνὸν καὶ σώφρονα βίον, ἐνῷ ἀποδοκιμάζουν μὲ ἀγανάκτησιν πᾶσαν παρεκτροπὴν τοῦ εἴδους αὐτοῦ, ἐν τούτοις οἱ ἴδιοι θεωροῦν περιττὰ καὶ αὐτὰ τὰ οὐσιωδέστερα τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων, ὁποῖα εἶνε ἡ προσευχή, ὁ τακτικὸς ἐκκλησιασμός, ἡ ἐξομολόγησις καὶ ἡ μετάληψις, ἡ μελέτη θρησκευτικῶν βιβλίων, ἡ ἀκρόασις τοῦ κηρύγματος. Ἀγνοοῦν τὴν δύναμιν τῆς θρησκείας καὶ νομίζουν ὅτι καὶ χωρὶς αὐτὴν εἶνε δυνατὸν ὁ νέος νὰ ἀντισταθῇ εἰς τοὺς πειρασμοὺς τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ διαφυλαχθῇ καθαρὸς καὶ ἀμόλυντος.

Ἀλλὰ τοῦτο εἶνε μία πλάνη οἰκτρά. Διότι, ὁποιανδήποτε συμβουλὴν ἢ θεωρίαν ἄσχετον πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ ἂν ἀναπτύξωμεν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα αὐτό, δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἔχῃ κῦρος καὶ ἐπίδρασιν σοβαρὰν ἡ θεωρία αὐτὴ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ νέου. Εἰμπορεῖ νὰ εἶνε ὡραία ἡ θεωρία περὶ ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας, ἡ ὁποία κουρελιάζεται μὲ τὸν βίον τῆς ἀσωτίας. Εἰμπορεῖ νὰ κάμῃ κάποιαν ἐντύπωσιν καὶ ἡ ἄποψις τῆς ὑγείας, ἡ ὁποία ἐκτίθεται εἰς κίνδυνον σοβαρὸν ἕνεκα τῆς ἀνηθικότητος. Εἰμπορεῖ ἐπίσης νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τοῦ νέου καὶ εἰς τὰς οἰκονομικὰς συνεπείας, τὰς ὁποίας ἑπόμενον εἶνε νὰ ἔχῃ ὁ βίος τῆς ἁμαρτίας. Ἀλλ᾿ ὅλα αὐτὰ δὲν ἔχουν τόσην ἰσχύν, ὥστε νὰ συγκρατήσουν τὸν νέον ἀπὸ τὸν κατήφορον τῆς ἁμαρτίας. Εἶνε προχώματα χάρτινα, τὰ ὁποῖα παρασύρονται μὲ τὴν πρώτην πνοὴν τοῦ ἀνέμου, δηλαδὴ μὲ τὴν πρώτην τῆς ἁμαρτίας ἐπίθεσιν. Τὸ πραγματικώτερον καὶ ἰσχυρότερον στήριγμα εἰς τὸν δρόμον τῆς ἠθικότητος δὲν εἶνε ἄλλο, παρὰ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἁγίου Θεοῦ, ποὺ ἀποστρέφεται καὶ καταδικάζει ὅλα τὰ ἔργα τῆς ἀνομίας. Δὲν εἰμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ ἀνώτερον κῦρος ἀπὸ τὸ κῦρος τοῦ Θεοῦ. Καὶ δὲν ὑπάρχει ἄλλη δύναμις ἱκανὴ νὰ βοηθήσῃ τὸν νέον ἀποτελεσματικῶς εἰς τὸν δύσκολον ἀγῶνα κατὰ τῶν ὀρέξεων τῆς σαρκός, παρὰ ἡ δύναμις καὶ ἐνίσχυσις ποὺ θὰ ἀντλήσῃ ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ τὴν στενὴν πρὸς Αὐτὸν ἐπικοινωνίαν, μὲ τὴν θερμὴν προσευχήν, μὲ τὴν ἀκρόασιν καὶ μελέτην τῶν λόγων Του, μὲ τὴν τακτικὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν ἐν τῷ Ναῷ λατρείαν, πρὸ πάντων δὲ μὲ τὴν τακτικὴν ἐξομολόγησιν ἐνώπιον ἐμπείρου πνευματικοῦ πατρὸς καὶ μὲ τὴν κοινωνίαν τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Κυρίου.

Ἐὰν λοιπὸν θέλετε νὰ κρατηθοῦν τὰ τέκνα σας εἰς τὸν δρόμον πραγματικῆς ἠθικότητος, μὴ νομίζετε ὅτι εἰμποροῦν νὰ τὸ ἐπιτύχουν μακρὰν ἀπὸ τὴν ζωογόνον πνοὴν καὶ τὴν ἀκατάβλητον δύναμιν τῆς θρησκείας. Καὶ ἡ πεῖρα ἄλλως τε ἡ καθημερινὴ δεικνύει νέους ὄχι ὀλίγους, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν βοήθειαν τῆς θρησκείας διεφύλαξαν καθαρὰν τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά των ἀπὸ τοὺς μολυσμοὺς τῆς ἀνηθικότητος· ἐνῷ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι κατεῖχον καὶ εὐφυΐαν καὶ γνώσεις καὶ ἄλλα σπουδαῖα προσόντα, ἐν τούτοις δὲν κατώρθωσαν ν᾿ ἀποφύγουν τὸ κατρακύλισμα καὶ τὰ ὀλέθρια ἐπακόλουθα τοῦ βίου τῆς ἁμαρτίας. Ἡ ἠθικότης εἶνε τὸ λευκὸν καὶ εὐῶδες ἄνθος, ποὺ φυτρώνει μόνον εἰς τὸ ἔδαφος μιᾶς ὑγιοῦς καὶ πεφωτισμένης θρησκευτικῆς ζωῆς. Θέλετε λοιπὸν νὰ σώσετε τὰ παιδιά σας ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς ἀνηθικότητος; Δὲν ἀρκεῖ νὰ τοὺς ὑπενθυμίζετε τὰς κακὰς συνεπείας ἀπὸ ἀπόψεως ἀξιοπρεπείας ἢ ἀπὸ ἀπόψεως ὑγιεινῆς καὶ οἰκονομικῆς. Φροντίσατε νὰ τὰ ὁπλίσετε μὲ τὴν δύναμιν, ποὺ δίδει ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ, ἡ μόνη ἱκανὴ νὰ παρουσιάσῃ θαύματα ἀρετῆς καὶ ἁγιότητος ὑπερόχου.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Ἡ σύλληψις τοῦ Στεφάνου.

Ὁ Μᾶρκος ἐπέστρεψεν εἰς τὸ μέγαρόν του ἀργά, βυθισμένος εἰς σκέψεις. Εἶχεν ἄλλως τε τόσα πράγματα νὰ σκεφθῇ! Τὰ γεγονότα τῶν προηγουμένων ὡρῶν εἶχαν συγκλονίσει ὁλόκληρον τὸ εἶναί του· ποτέ, ἐν ὅσῳ ζοῦσε, δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ τὰ λησμονήσῃ. Ἐπὶ πλέον τὰ αἰσθήματά του ἦσαν πρωτοφανῆ καὶ περίεργα. Καίτοι προσπαθοῦσε, δὲν κατώρθωνεν ἐν τούτοις νὰ τὰ ἀναλύσῃ. Ἡ Μερκία εἶχε προκαλέσει εἰς τὸ πνεῦμά του μίαν νέαν αἴσθησιν συμπαθείας πρὸς ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα, ἡ ὁποία θὰ τὸν ἔκαμνε νὰ ἐναγκαλισθῇ καὶ αὐτὸν τὸν Τιγγελιανὸν ἀκόμη, ἐὰν οὗτος δὲν ἦτο ἐναντίον τῆς Μερκίας. Ἀλλ᾿ αὐτὸ δὲν ἠμποροῦσε νὰ τὸ ἀνεχθῇ. Πόσον ἐπεθύμει νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν Μερκίαν! Γιατί νὰ μὴ τὸ κάμῃ; Τί ἀνοησία ποὺ εἶχε κάμει, στέλλων τὸν Βιτούριον μαζί της. Γιατί νὰ μὴ ὑπάγῃ ὁ ἴδιος; Εἶνε ἀληθές, ὅτι αὐτη εἶχεν ἀρνηθῇ ἐπιμόνως τὴν πρότασίν του νὰ τὴν συνοδεύσῃ, ἀλλ᾿ αὐτὸ εἶχε γίνει προτοῦ τὴν σώσῃ ἀπὸ τὸν Τιγγελιανόν. Ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἀπέρριπτε καὶ πάλιν τὴν προσφοράν του. Πρὸς ποίαν διεύθυνσιν εἶχε κατευθυνθῇ; Οὔτε τοῦτο δὲν τὸ ἐγνώριζεν ὁ Μᾶρκος καὶ ἔπρεπε νὰ περιμένῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Βιτουρίου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον θὰ τὰ ἐμάνθανεν ὅλα.

Ἐκάλεσεν ἕνα δοῦλον καὶ τὸν ἠρώτησεν, ἐὰν ὁ Βιτούριος εἶχεν ἐπιστρέψει. Ὄχι βέβαια· δὲν ἦτο ὥρα ἀκόμη. Ἀνυπομόνως ἐβηματιζεν εἰς τὸ μαρμάρινον δάπεδον τοῦ δωματίου του. Ἐνύκτωσε πλέον καὶ ἡ Ῥώμη ἐφωτίζετο ἀπὸ τὸ ὠχρὸν φῶς τῆς σελήνης. Ἐβγῆκεν εἰς τὸν ἐξώστην καὶ παρατηρῶν κάτω τὴν πόλιν ἐζήτει νὰ ἀνεύρῃ τὸ τετράγωνον, πρὸς τὸ ὁποῖον ὑπέθετεν, ὅτι ἡ Μερκία εἶχε διευθυνθῇ. Ἐμέμφθη καὶ πάλιν τὸν ἑαυτόν του, διότι δὲν ἀπεφάσισε νὰ τὴν συνοδεύσῃ. Καὶ ὁ Τιγγελιανός; Ἀλλὰ τί τὸν ἐνδιέφερε δι᾿ αὐτόν; Ἐνδεχόμενον νὰ ἐπληροφόρει τὸν Καίσαρα περὶ τῶν συμβαινόντων· ἦτο ἐλεύθερος νὰ τὸ κάμῃ. Ναί, ἀλλ᾿ ἂν ὁ Τιγγελιανὸς ἐχρησιμοποίει τὴν ἰσχύν του διὰ νὰ καταδιώξῃ τὴν Μερκίαν; Ἡ σκέψις αὐτὴ τοῦ ἐπροξένησε ῥῖγος φόβου. Ἔπρεπε νὰ τὴν καταστήσῃ προσεκτικήν. Διὰ ποίου μέσου ὅμως; Δὲν ἤξευρε ποῦ ἦτο. Τὸ βέβαιον ἦτο ὅτι δὲν ἔζουσεν εἰς τὸ σπίτι κοντὰ εἰς τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἡρακλέους. Ποῦ λοιπὸν κατοικοῦσεν ἡ νέα; Γιατί δὲν ἐπέστρεφεν ὁ Βιτούριος; Εἶχε τόσον ἀργήσει, ὥστε θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ κάμει τὸν γῦρον τῆς πόλεως δύο φοραῖς. Πῶς θὰ κατώρθωνε νὰ τὴν εἰδοποιήσῃ; Μὲ ἀπεσταλμένον ὄχι. Αὐτός, ὁ τηρητὴς τοῦ νόμου, νὰ προειδοποιῇ τοὺς παραβάτας τοῦ νόμου καὶ ἔτσι νὰ συνεργῇ εἰς τὸ νὰ διαφύγουν! Αὐτὸ δὲν ἠμποροῦσε νὰ γίνῃ. Παρ᾿ ὅλα αὐτὰ ὅμως ἡ τρυφερὰ καὶ ἁγνὴ νεᾶνις δὲν ἔπρεπε νὰ πέσῃ στὰ χέρια τοῦ κτηνώδους Τιγγελιανοῦ. Ἄ! ἡ ἁγνότης της ἦταν κάτι τὸ ἐξαιρετικὸν καὶ δὲν συνεβιβάζετο μὲ αὐτόν. Δὲν εἶχε κανένα ἐνδοιασμὸν ὅτι ἔπρεπε νὰ γίνῃ σύζυγός του. Γιατί νὰ μὴ δώσῃ κανένα γεῦμά τὸ βράδυ; Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν μακρυνὸν θόρυβον τῆς πόλεως δὲν ἠκούετο τίποτε μέσα εἰς τὸ μέγαρον. Ἠμποροῦσε νὰ ὑπάγῃ εἰς κανένα φίλον του. Ἀλλὰ ποῖον; Ποῖος τὸν εἵλκυεν; Ἡ Βερενίκη; Ὄχι. Μά, δι᾿ ὄνομα τῶν θεῶν, τί ἔκανεν αὐτὸς ὁ Βιτούριος καὶ δὲν ἤρχετο ἐπὶ τέλους; Ἐκτύπησε τὸ κουδοῦνι καὶ ἠρώτησε καὶ πάλιν τὸν μαῦρον δοῦλον, ὁ ὁποῖος ἐγλύστρησε γρήγορα εἰς τὰ πόδια τοῦ κυρίου του μὲ κυρτωμένο καὶ πρόθυμο σῶμα, προσεκτικὰ μάτια, ἕτοιμος νὰ ἀποθάνῃ χάριν ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἐλάτρευεν. .

—Ἐπέστρεψεν ὁ Βιτούριος;

—Ὄχι, ἐξοχώτατε!

—Νὰ μοῦ τὸν στείλῃς ἀμέσως μόλις ἔλθῃ.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Ὁ ἀπολογητὴς τῆς «μεταρρύθμισης».

Ὁ ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τῆς διαβοήτου «Ἐκπαιδευτικῆς Μεταρρύθμισης» κ. Α. Δελμοῦζος ἀνέλαβε δι' ἀρθρογραφίας τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ τόσον ὀλεθρίου διὰ τὴν παιδείαν κινήματος τούτου.

Ὁ τόσον γνωστός, ὄχι μόνον εἰς τὸν ἐκπαιδευτικὸν κόσμον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ πανελλήνιον, κ. Δελμοῦζος, εἶναι βεβαίως ἄξιος θαυμασμοῦ διὰ τὴν ἐπιτηδειότητα, μὲ τὴν ὁποίαν καὶ παλαιότερον παρίστανεν εἰς πολιτικοὺς καὶ δικαστικοὺς καὶ ἄλλους ἐπιστήμονας τὴν «μεταρρύθμισιν» ὡς σωτήριον διὰ τὴν Ἑλλάδα κίνησιν, καὶ μὲ τὴν ὁποίαν ἀνέβη δυστυχῶς καὶ πάλιν εἰς τὴν καθηγητικὴν ἕδραν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, διὰ νὰ ἐπιδρᾷ ἐκεῖθεν ἐπὶ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τῆς Βορείου Ἑλλάδος, καθ' ὃν τρόπον ἐπέδρα ἐπὶ τῆς Δημοτικῆς τῆς ὅλης Ἑλλάδος. Ἀλλ' ὑποτιμᾷ πολὺ τὴν αἴσθησιν τῆς πραγματικότητος, ποὺ ἔχουν οἱ Ἕλληνες, ὅταν τολμᾷ καὶ σήμερον, μετὰ τὴν καρποφορίαν τοῦ σπόρου τῆς «μεταρρύθμισης», μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν τῶν σκοπῶν της καὶ τῶν ἀρχηγῶν της—τοῦ κ. Γληνοῦ—νὰ παρουσιάζῃ τὴν μεταρρύθμισιν ὡς ἄσχετον μὲ τὸν κομμουνισμόν, ὡς ἐργασίαν «βαθύτατα ἐθνική» καὶ τὸ σχολεῖόν της «δυναμογόνο σχολεῖο».

Ὅσον καὶ ἂν προσπαθῇ ὁ κ. Δελμοῦζος νὰ ὀχυρωθῇ καὶ πάλιν ὄπισθεν τῆς δημοτικῆς γλώσσης, εἶναι πλέον γεγονὸς βοῶν καὶ κράζον, ὅτι ἡ γλῶσσα ἐχρησιμοποιήθη ὡς κάλυμμα εὐσχημον τοῦ κατ' ἀρχὰς κρυπτομένου σκοποῦ τῆς «μεταρρύθμισης», σκοποῦ ἀποβλέποντος εἰς τὴν ἐκρίζωσιν τῆς θρησκευτικῆς πίστεως, τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς, τῆς ἐθνικῆς καὶ οἰκογενειακῆς συνειδήσεως—τῶν «σάπιων ἰδανικῶν», ὅπως ἐχαρακτήριζαν τὰ ἰδανικὰ αὐτὰ—ἀπὸ τὴν ψυχὴν τῶν μαθητῶν γενικώτερον δέ, τὴν διὰ τῶν διδασκάλων καὶ μαθητῶν διάδοσιν εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν κομμουνιζουσῶν κοινωνικῶν ἰδεῶν καὶ κατευθύνσεων. Ἀπόδειξις ὅτι αὐτὸς ὁ κ. Δελμοῦζος, κατὰ τὴν τριετίαν τῆς ὑπ' αὐτοῦ διευθύνσεως τοῦ Μαρασλείου, τὴν ὁποίαν θεωρεῖ ἀπὸ τὰ «οὐσιαστικὰ καὶ σπουδαιότερα ἔργα» τῆς «μεταρρύθμισης», εἶχε καθηγήτριαν, τῆς ὁποίας ἡ διδασκαλία ἦτο «ἐφεύρημα καὶ ἐγκαλλώπισμα τοῦ κομμουνισμοῦ», κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ προέδρου τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου κ. Λάμψα—καὶ ἀναμφιβόλως τὸ ἐγκαλλώπισμα τοῦτο θὰ τὸ συνεχίζῃ καὶ σήμερον, ὄχι πλέον ὡς καθηγήτρια, ἀλλ' ὡς διευθύντρια Γυμνασίου!—εἶχε διευθυντὴν τοῦ προτύπου σχολείου δεδηλωμένον κομμουνιστήν· ἤνοιγε τὰς θύρας τοῦ Διδασκαλείου εἰς πάντα ἀναρχικόν, διακηρύσσων, ὅτι εἰς τὸ Μαράσλειον «ὁ καθένας μπορεῖ καὶ ἀναρχικὸς νὰ εἶναι καὶ σὲ σύλλογο ἀναρχικὸ νὰ ἀνήκει καὶ θεωρητικὰ στὴν ἐξωσχολικήν του δράση νὰ γράψῃ ἀκόμη ὑπὲρ τοῦ ἀναρχισμοῦ»! Ἀπόδειξις ὅτι κατεδιώκοντο μετὰ φανατισμοῦ οἱ μὴ ὁμολογοῦμενοι εἰς τὴν «μεταρρύθμισιν» ἐκπαιδευτικοί· ἀνυψώνοντο δὲ μὲ καταπληκτικὴν ταχύτητα εἰς τὰς ἀνωτάτας τῆς παιδείας βαθμίδας, ὅσοι ἔσπευδον νὰ ἐπιδειχθοῦν εἰς τοὺς αὐθέντας τῆς «μεταρρύθμισης» ὄχι μόνον ὡς δημοτικισταί, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄπιστοι καὶ ὑβρισταὶ τῆς θρησκείας καὶ ἀριστερίζοντες· ἐτοποθετοῦντο δὲ εἰς τὰ Διδασκαλεῖα ὡς διευθυνταὶ οἱ ἀριστεροί, πολλάκις δὲ δημιουργοὶ μεγάλων ἠθικῶν σκανδάλων, ὅπως δύναται νὰ μαρτυρήσῃ ἡ Θεσσαλονίκη, ἡ Φλώρινα, ἡ Μυτιλήνη, ἡ Λαμία καὶ ἄλλαι πόλεις. Φαντάζεται λοιπὸν ὁ κ. Δελμοῦζος, ὅτι τόσον γρήγορα ἐλησμόνησεν ὅλα αὐτὰ ὁ λαός;

«Κατὰ μοναδικὸν παράδειγμα»!

Εἰς τὸν ἐκφωνηθέντα τὴν ἑσπέραν τοῦ παρελθόντος Σαββάτου λόγον του ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐβεβαίωσε καὶ πάλιν ὅτι «εἴμεθα εἰς ἐκ τῶν βαρύτερον φορολογουμένων λαῶν τοῦ κόσμου καὶ μάλιστα ὁ διπλασίως φορολογούμενος ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων λαῶν τῆς Βαλκανικῆς», ἀκόμη δὲ ὅτι «κατὰ μοναδικὸν παράδειγμα εἰς τὸν κόσμον, αἱ δημόσιαι δαπάναι ηὔξησαν κατὰ 85% κατὰ τὴν τελευταίαν ὀκταετίαν».

Δηλοδή, ἡ τεραστία αὐτὴ φορολογικὴ τοῦ λαοῦ ἐπιβάρυνσις καὶ αὔξησις τῶν δαπανῶν ἔγινεν εἰς ἐποχήν, κατὰ τὴν ὁποίαν τόσον ὀξεῖα ὑπῆρξεν ἡ κομματικὴ διαίρεσις καὶ ἡ «ἐμπρηστικὴ ἀρθρογραφία» τῶν πολιτικῶν ἐφημερίδων καὶ ἡ παρόρμησις τῶν παρατάξεων πρὸς ἀλληλοεξόντωσιν. Ἑπομένως, ἡ αὔξησις τῶν δημοσίων δαπανῶν ἔβαινε κατ' εὐθεῖαν ἀναλογίαν πρὸς τὴν αὔξησιν τοῦ χάσματος τοῦ διαιροῦντος τὸν λαόν. Καὶ ὁ ἀγὼν πρὸς ἐξόντωσιν τῆς ἀντιθέτου μερίδος ἐτροφοδοτεῖτο ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἀνεμπόδιστον νομὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς ἐξουσίας ὑπὸ τῆς μερίδος, ποὺ θὰ ἐπεκράτει ὁριστικῶς. Ὁποῖος.... εὐγενὴς καὶ ἀξιομνημόνευτος ἀγών!

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ„

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον ἐξεδόθη καὶ ἡ δευτέρα σειρὰ μαθημάτων διὰ τὰ Ἀνώτερα Κατηχητικὰ Σχολεῖα χάριν τῶν διδασκόντων ἐν αὐτοῖς. Τὰ ζητήματα ποὺ ἀναπτύσσει εἶνε ἡ θεία Πρόνοια, ἡ ἐμφάνισις τοῦ Σωτῆρος, ἡ θεότης Αὐτοῦ, ἡ διδασκαλία του, τὰ θαύματά του, ἡ ἀνάστασίς του, τὸ ἔργον του κλπ. Τὸ πλούσιον χριστολογικὸν ὑλικὸν τοῦ τεύχους τούτου εἶνε χρησιμώτατον καὶ διὰ τοὺς ἱεροκήρυκας, καθηγητὰς τῶν θρησκευτικῶν κλπ.

Τιμᾶται ἄδετον δρ. 40, πανόδετον δρ. 60. Προστίθενται ταχ/κὰ Ἐσωτερ. διὰ τὰ ἄδετα δρ. 7, διὰ τὰ πανόδετα δρ. 9.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ σημειοῦμεν ὅτι εἰς τὰ Κατώτερα καὶ Μέσα Κατηχητικά, εἰς ἃ ἐδιδάχθη πέρυσιν «Ὁ Παράκλητος» καὶ «Ὁ Θεὸς καὶ τὰ τέκνα του», θὰ διδαχθῇ ἐφέτος «Ὁ ἐπουράνιος Πατήρ» καὶ «Ὁ ποιμὴν ὁ καλός». Ἐφέτος μάλιστα ἐξετυπώθησαν χάριν τῶν μαθητῶν καὶ μικραὶ πολύχρωμοι κάρται ἀντιστοιχοῦσαι εἰς 10 μαθήματα τοῦ βιβλίου «Ὁ ἐπουράνιος Πατήρ» καὶ ἕτερα 10 τοῦ βιβλίου «Ὁ ποιμὴν ὁ καλός». Ἑκάστη σειρὰ 10 καρτῶν τιμᾶται διὰ τὰ Κατηχητικὰ δρ. 2, διὰ πάντα ἄλλον δρ. 2.50, πλέον δρ. 1 διὰ ταχ/κά. Παραγγελίαι μετὰ τῆς ἀξίας καὶ τῶν ταχ/κῶν στέλλονται πρὸς τὸ Βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ζωῆς», Ἱπποκράτους 3, Ἀθήνας.

Ἡ κοινωνικὴ πολιτική.

Καθορίζων δὲ τὴν κοινωνικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπε:

«Τὸ ὄνειρόν μας εἶναι μεγάλο, καὶ τότε μόνον θὰ θεωρήσωμεν τοῦτο συμπληρωθέν, ὅταν δὲν θὰ ὑπάρχουν τρῶγλαι, ὅπου νὰ σαπίζουν ἀνθρώπιναι ὑπάρξεις, δὲν θὰ ἀνατρέφωνται παιδιὰ μὲ δηλητηριασμένην ψυχὴν καὶ ἀρρωστημένον σῶμα, δὲν θὰ ὑπάρχουν πτωχοὶ ποὺ νὰ ριγοῦν τὸν χειμῶνα μὲ στομάχι ἄδειο, δὲν θὰ ὑπάρχουν ἀσθενεῖς ποὺ νὰ σύρωνται εἰς τὸ ὕπαιθρον φλεγόμενοι ἀπὸ τὸν πυρετόν, δὲν θὰ ὑπάρχουν ἐπίτοκοι ποὺ νὰ ἀποκτοῦν πρὸ τῶν κλειστῶν θυρῶν τῶν ὑπερπληρωμένων νοσοκομείων, οὐδὲ ἄνεργοι ποὺ νὰ περιφέρουν τὴν ἀπελπισίαν των εἰς τοὺς δρόμους».

Κατέληξε δὲ τονίζων τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ τὸν λαόν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ταύτας:

«Ζητοῦμεν νὰ ἐγκαταλείψετε τὸν ἀτομικισμὸν καὶ νὰ σᾶς ἐμπνεύσουν τὰ ἀνώτερα αἰσθήματα τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης καὶ τοῦ ἀληθινοῦ πόνου διὰ τοὺς πάσχοντας. Ζητοῦμεν νὰ σηκώσετε τὸ βλέμμα ὑψηλὰ πρὸς τοὺς ὁρίζοντας τῶν ἐθνικῶν ἰδανικῶν καὶ παλμῶν καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς θρησκείας καὶ τῆς οἰκογενείας».

Ἀναμφιβόλως ὁ ἀναγινώσκων τὰς ἀνωτέρω γραμμὰς θὰ ἀντιληφθῇ ὅτι ἀπηχοῦν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου περὶ τῆς φιλαλληλίας, τῆς ἀλληλεγγύης καὶ συμπαθείας πρὸς τοὺς πάσχοντας. Καὶ θὰ συμφωνήσῃ ὅτι ἡ πρόνοια διὰ τοὺς πάσχοντας, ἡ ἐπικράτησις τῶν ἀρχῶν τῆς θρησκείας καὶ τῆς οἰκογενείας, ἐναντίον τῆς ὁποίας ἔστρεφε τὴν ἐξοντωτικὴν πολεμικὴν του ὄχι μόνον ὁ κομμουνισμός, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ χριστιανικὴ ἐκπαίδευσις, ἡ δηλητηριασθεῖσα ἀπὸ κομμουνίζοντας ἐκπαιδευτικούς, θὰ δημιουργήσῃ νέαν ἐποχὴν διὰ τὸν ἑλληνικὸν λαόν.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ. ναούς:

Χρυσοσπηλαιωτίσσης ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.

Ἁγίων Ἀναργύρων (Ν. Ἰωνίας) ὁ κ. Ἀχ. Παπαθανασόπουλος.

Ἐπίσης ὁμιλοῦν οἱ κ. κ. Ἰωάν. Καψιμάλλης ἐν Καβάλλᾳ· Δημ. Παπαδημητρίου ἐν Ἐλευθερουπόλει· Εὐστ. Μπιλάλης ἐν Δράμᾳ· Ἀντ. Λαζαβίδης ἐν Γιαννιτσᾷ· Κ. Χρόνης ἐν Λασηθίῳ· Περικλῆς Φωτόπουλος ἐν Ρεθύμνῳ· Γεώργιος Γεωργαντόπουλος ἐν Καρδίτσῃ καὶ Δημ. Ρέβελας ἐν Ἄρτῃ.

Τύποις «ΖΩΗΣ»—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι